

пъкъ съ характера на тъзи роль. Съ исключение на тъзи необходима отправна точка, всъка дѣятельность въ живота прѣставлява само единъ родъ отъ ограничения и, за това никакъ не може да са нарѣче свободна. Узаконяванието на каквъто и да било редъ е вече ограничение; а пъкъ реда е само друго име на разумното съществование. Но тъй като по вечето отъ законитѣ (порядъците), на които хората трѣба да са подчиняватъ, сѫ напраенни (утвърденни) не отъ самитѣ тѣхъ доброволно, а другитѣ (останалитѣ) за обща полза на всички въобще; то отъ това следва, че всъкой, който желае да биде полезенъ членъ на каквато и да е обществена система, прѣди всичко трѣба да са приучи на покорностъ. Юстицията (наука за правото), войската, черковата, държавната служба, всъко поле на живота и всъкой кръгъ на дѣятельность сѫ само опълтени илюстрации на това начало. Свободата, разбираса, са показва на себѣподобния (индивидума) въ собственната му своеобразна сфера. Да му не даваме никаква свобода ще рѣче да го прѣвърнемъ въ жива машина и да уничтожимъ неговата человѣчностъ; но щомъ той занимава що-годъ обществено положение, тогава не може да биде свободенъ отъ тъзи ограничения, които свръзватъ всичко въ едно определено и нераздѣлно цѣло. А стоящецъ на най високото стѣжало на общественната стълба, той, като папата — *servus servorum*. — е толкозъ по голѣмъ роѣ. Главния мозъкъ трѣба да са подчинява не по малко отъ нозѣтѣ на законитѣ на организма. Законната покорностъ съставлява въ едно и сѫщото врѣме и длѣжностъ и благоденствие на всъкой членъ отъ обществото. Св. ап. Павелъ е разработилъ прѣвъсходно, съ вродената нему сила, жаркостъ и прозорливостъ, тъзи тема, и ако понѣкога *да* завладѣе чувството на негодованietо и са намръщи то отъ тяжестъта на възложениетѣ вамъ обязаности въ обществения организъмъ, то прочетете внимателно, гл. 12 ст. 14—31 на първото послание къмъ Коринтянитѣ. Всяка случайностъ или своееволно дѣйствие е пукнатина въ вратата, която като са разши-